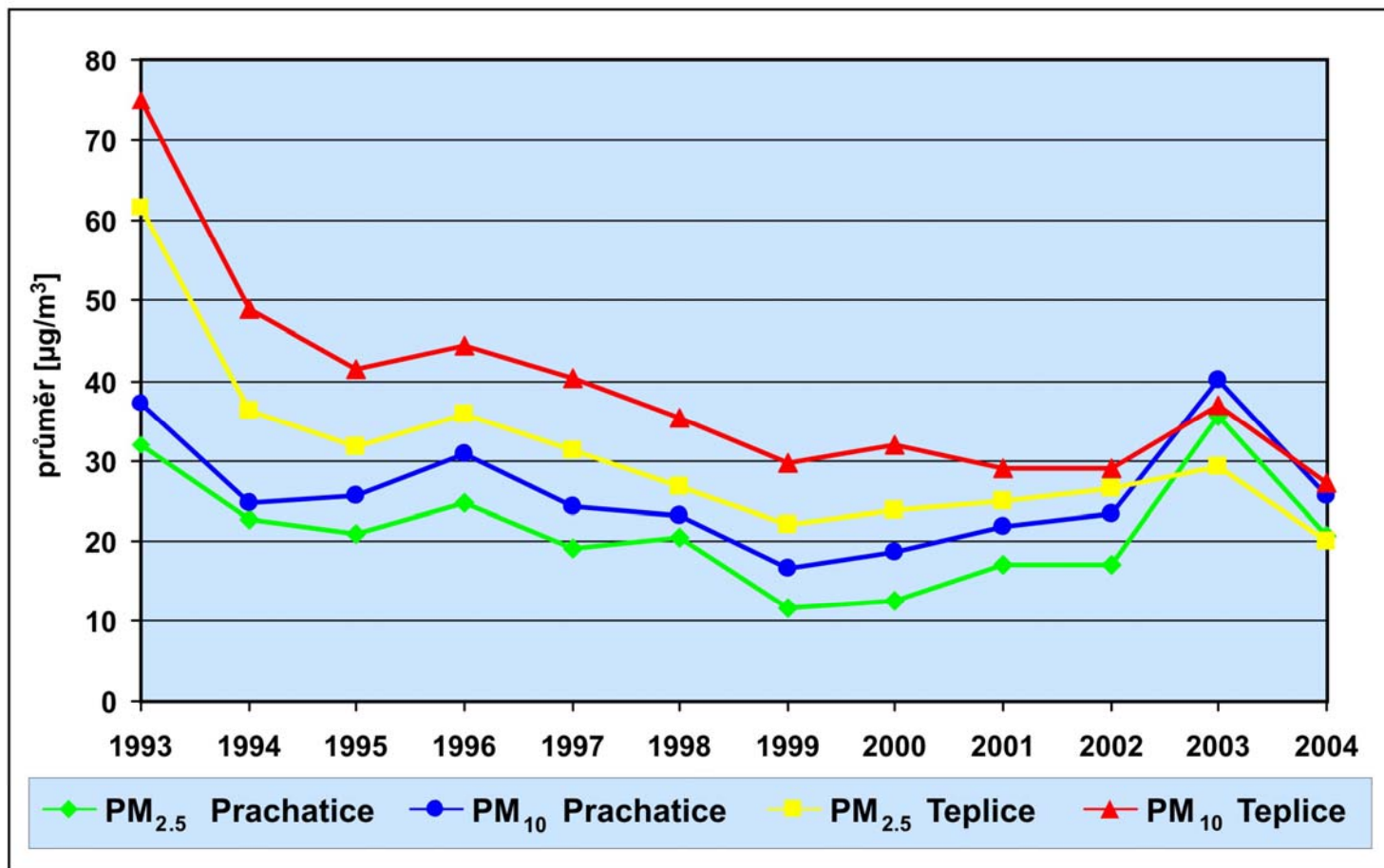

VLIV ZNEČIŠTĚNÉHO OVZDUŠÍ NA ZDRAVOTNÍ STAV POPULACE

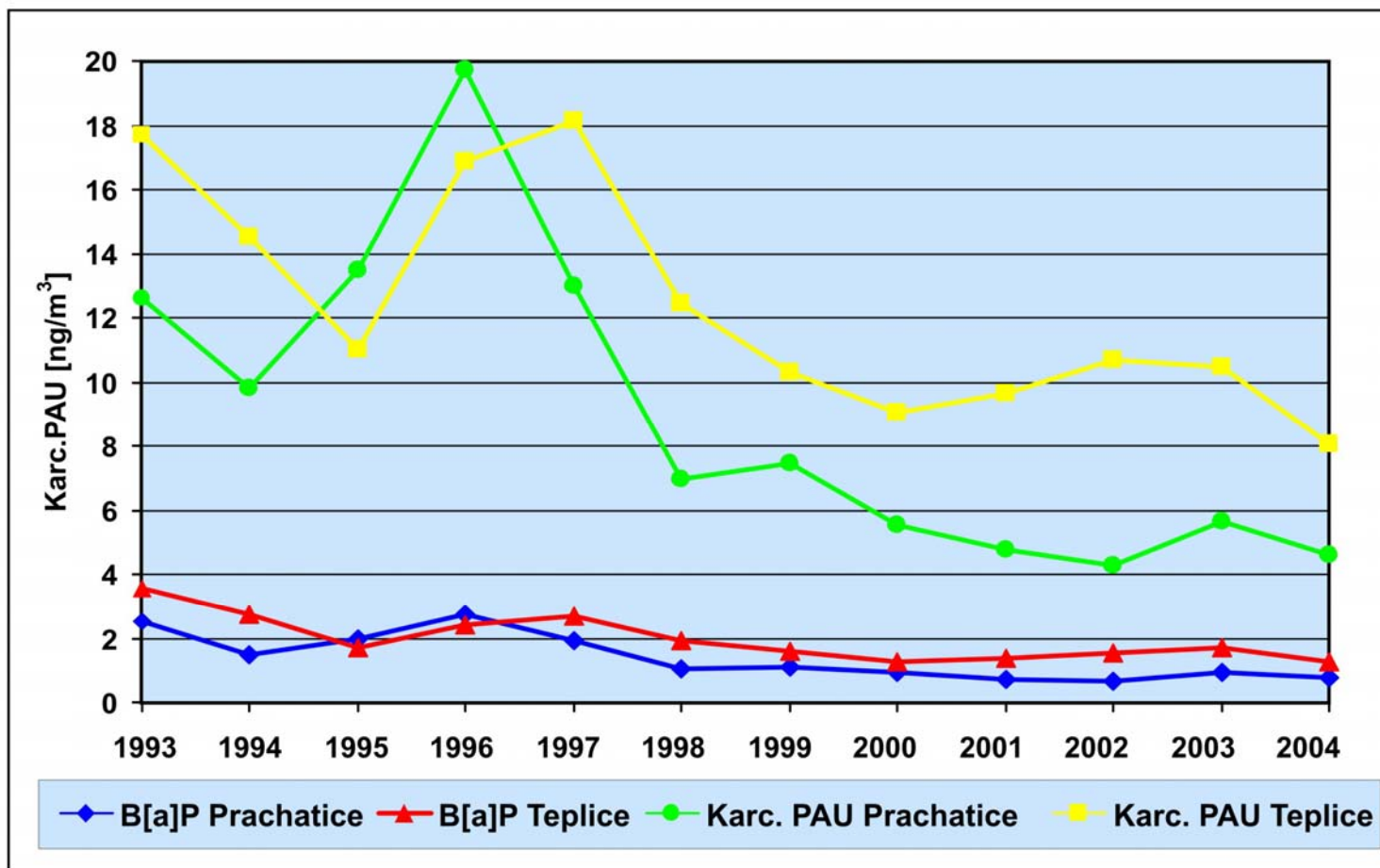
R.J.Šrám

*Laboratoř genetické ekotoxikologie,
Ústav experimentální medicíny AV ČR a
Zdravotní ústav Středočeského kraje, Praha*

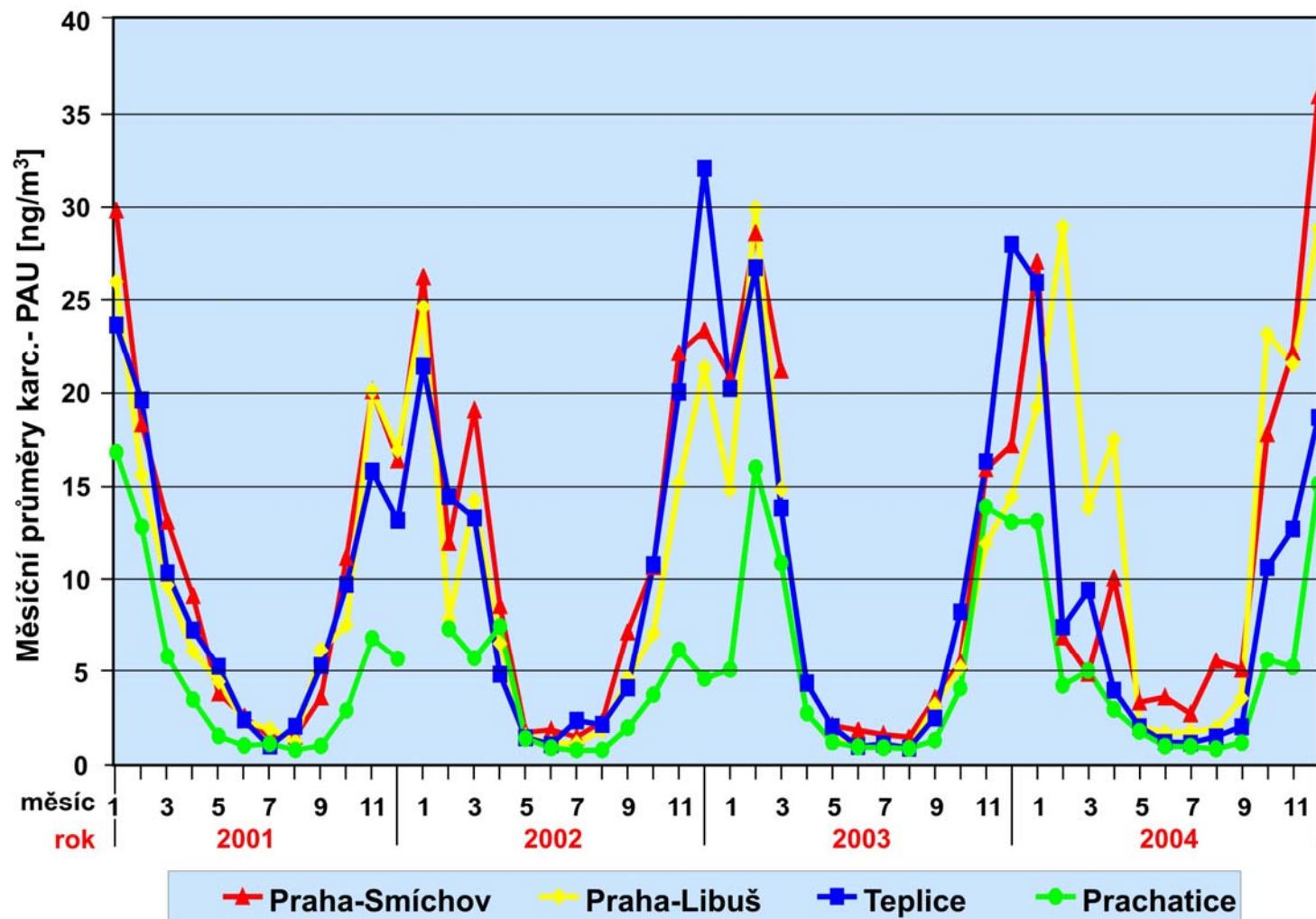
Roční koncentrace prachu(VAPS) Teplice a Prachatice

Roční koncentrace PAU Teplice a Prachatice

Měsíční průměry karcinogenních PAU 2001-2004

EXPOZICE k-PAU (ng/m³)

	B[a]P	k-PAU
Praha	1.7	11.4
Teplice	1.5	10.7
Prachatice	0.7	4.4
New York*	0.5	3.6
Krakow*	5-10	52
Tongliang*	15	

(* Perera et al. 2005)

ENVIRONMENTÁLNÍ EXPOZICE PAU

LIDSKÉ BIOMARKERY

Biomonitorování

Biomarkery
expozice

Biomarkery
účinku

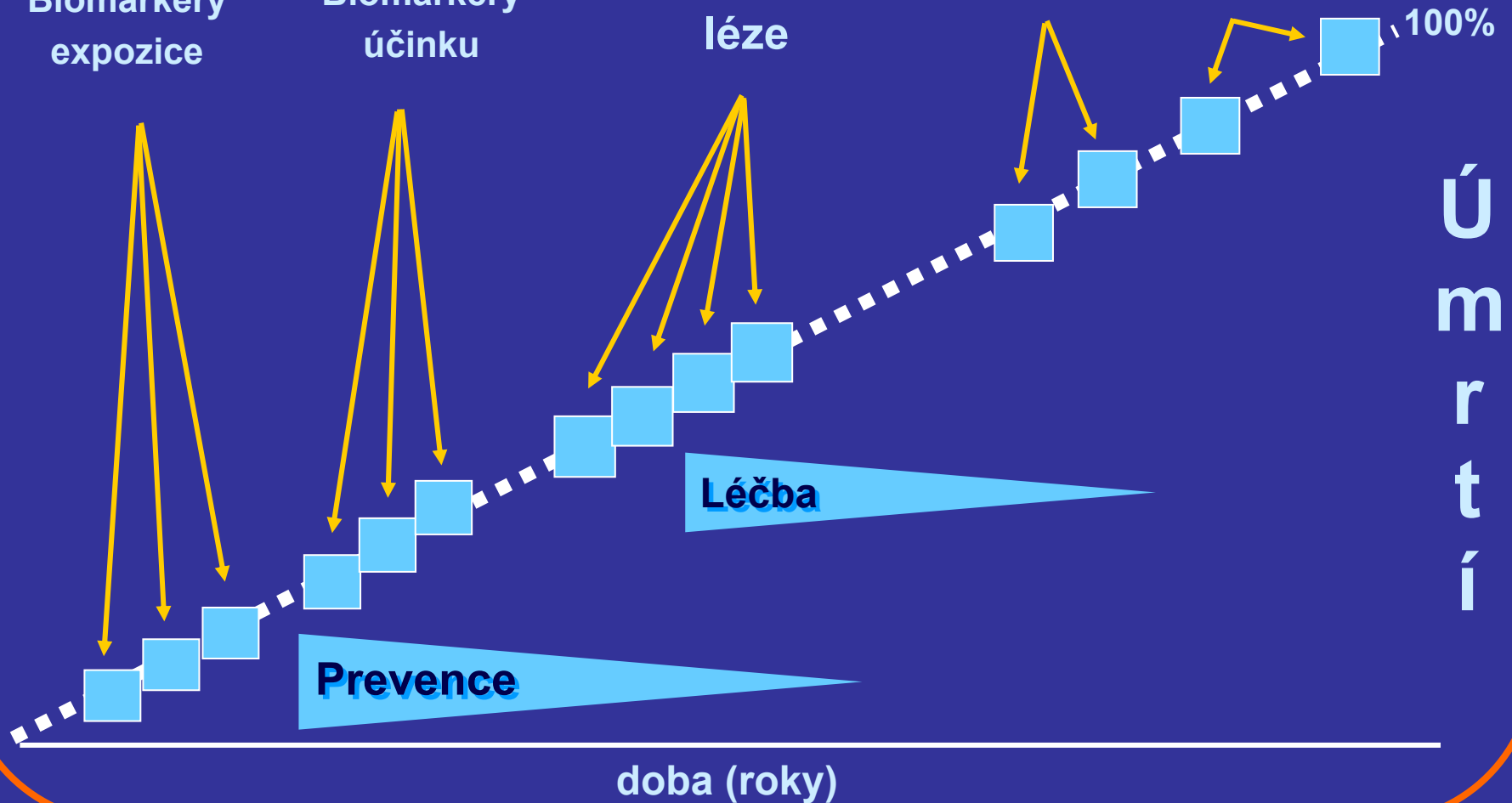
Pre-maligní
léze

Diagnóza rakoviny

Časná

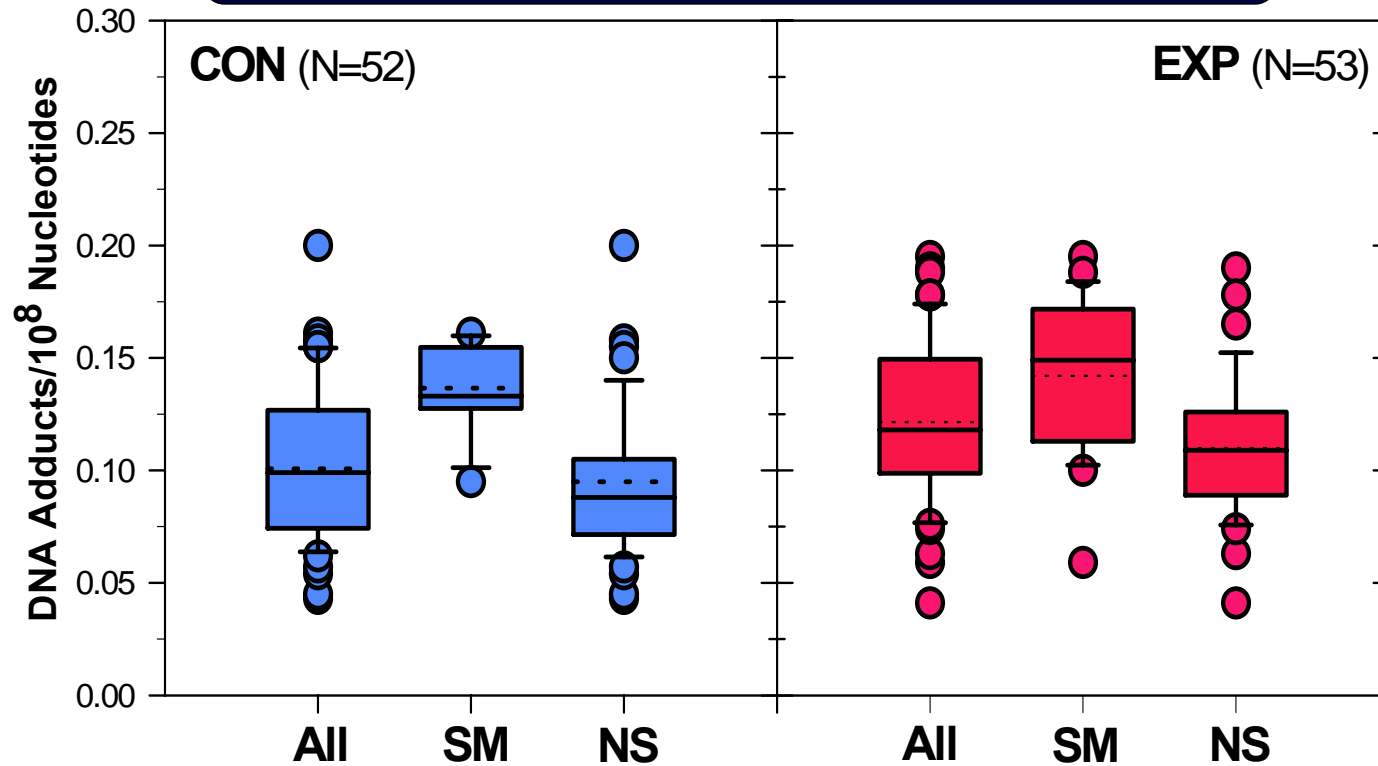
Pozdní

100%

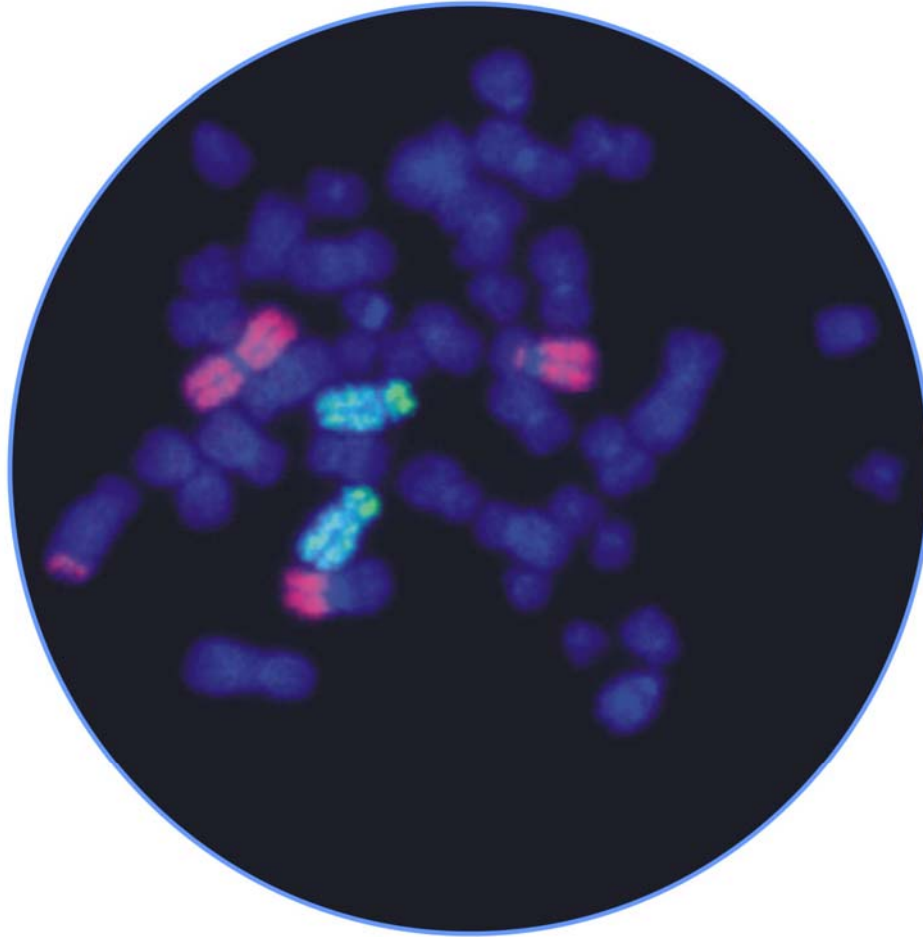

„LIKE“ B[a]P-DNA ADUKTY

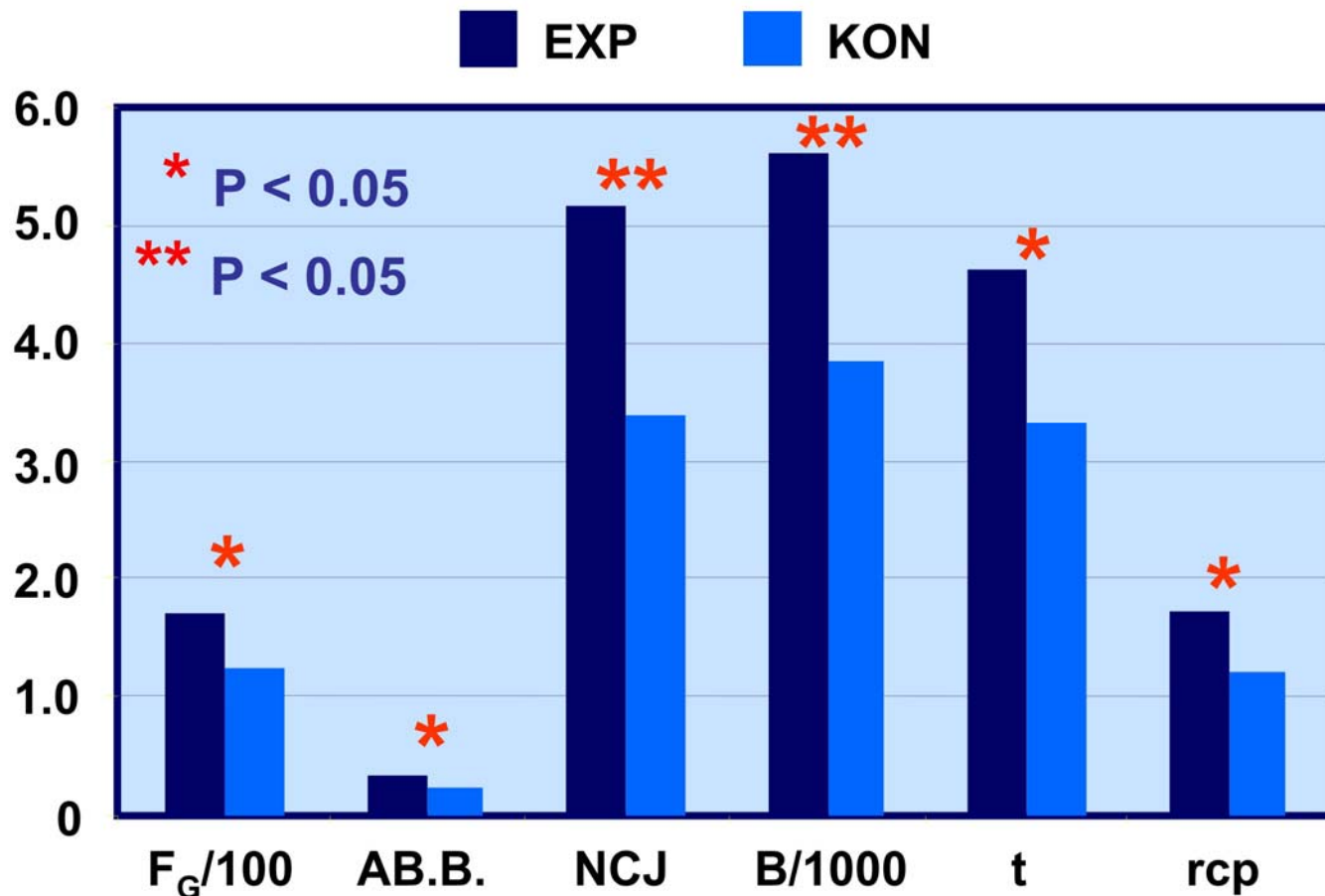

EXP vs CON: $P < 0.01$

Smokers vs Nonsmokers within groups: $P < 0.01$

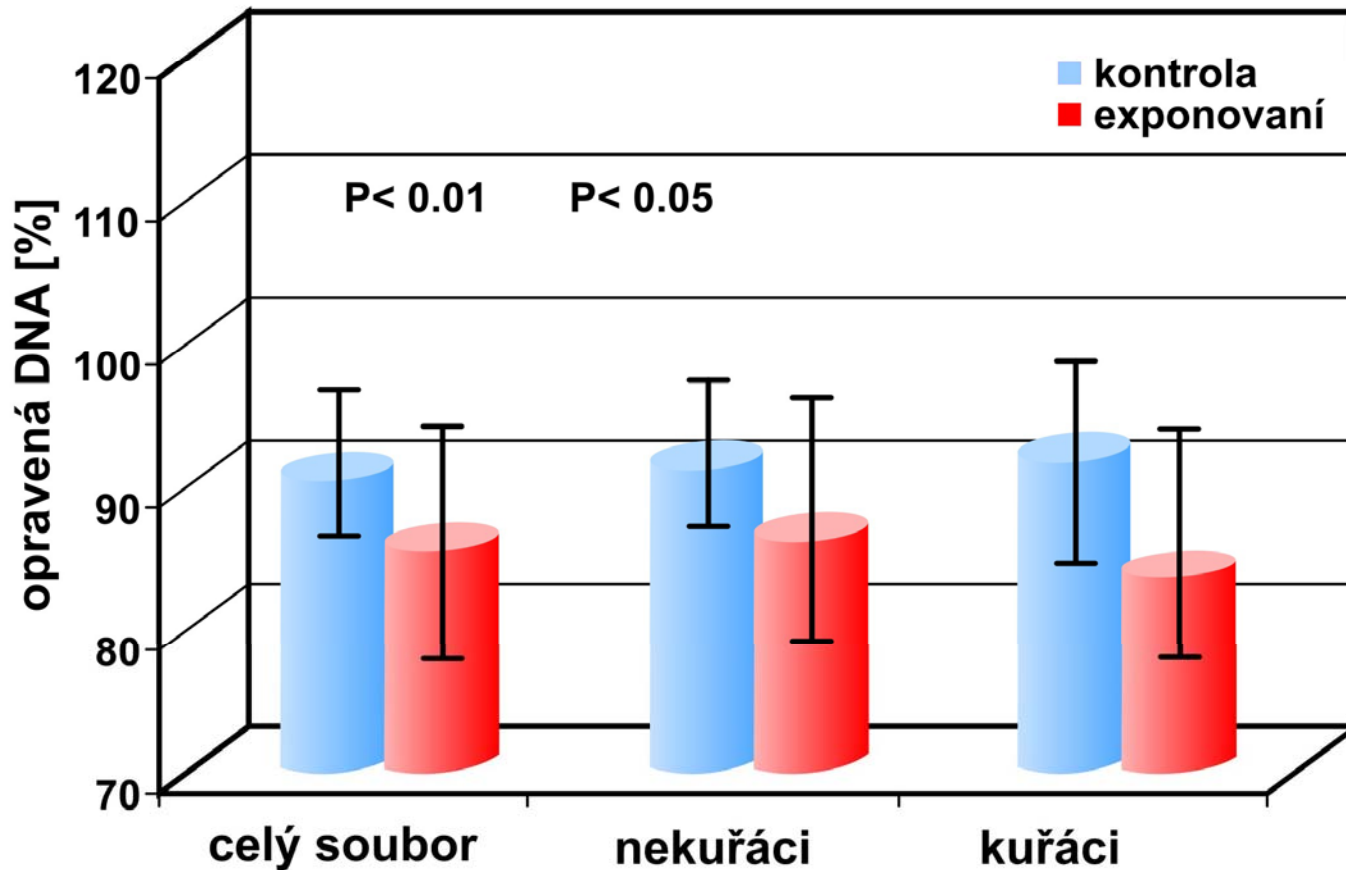
**CYTOGENETICKÁ ANALÝZA
metoda FISH
(chromozom #1 a #4)
(příklady translokací mezi chromozomem #1
a neznačenými chromozomy, Beskid 2005)**

CYTOGENETICKÁ ANALÝZA
metoda FISH

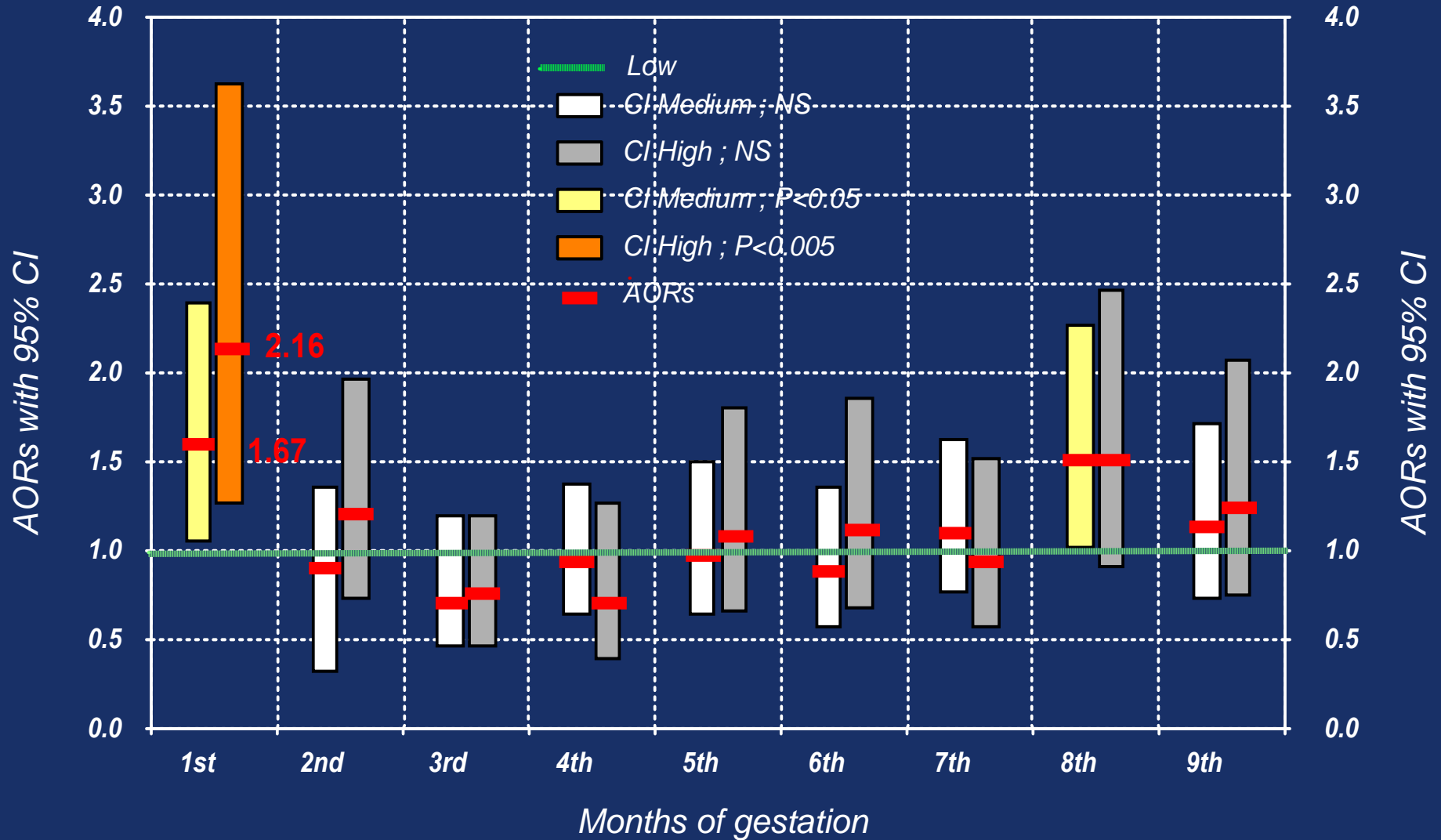
(různé typy chromozomových aberací, Šrám et al 2004)

Schopnost opravy poškození DNA - Comet assay (zimní odběry, Cebulska-Wasilewska et al 2005)

VLIV OVZDUŠÍ NA VÝSLEDKY TĚHOTENSTVÍ

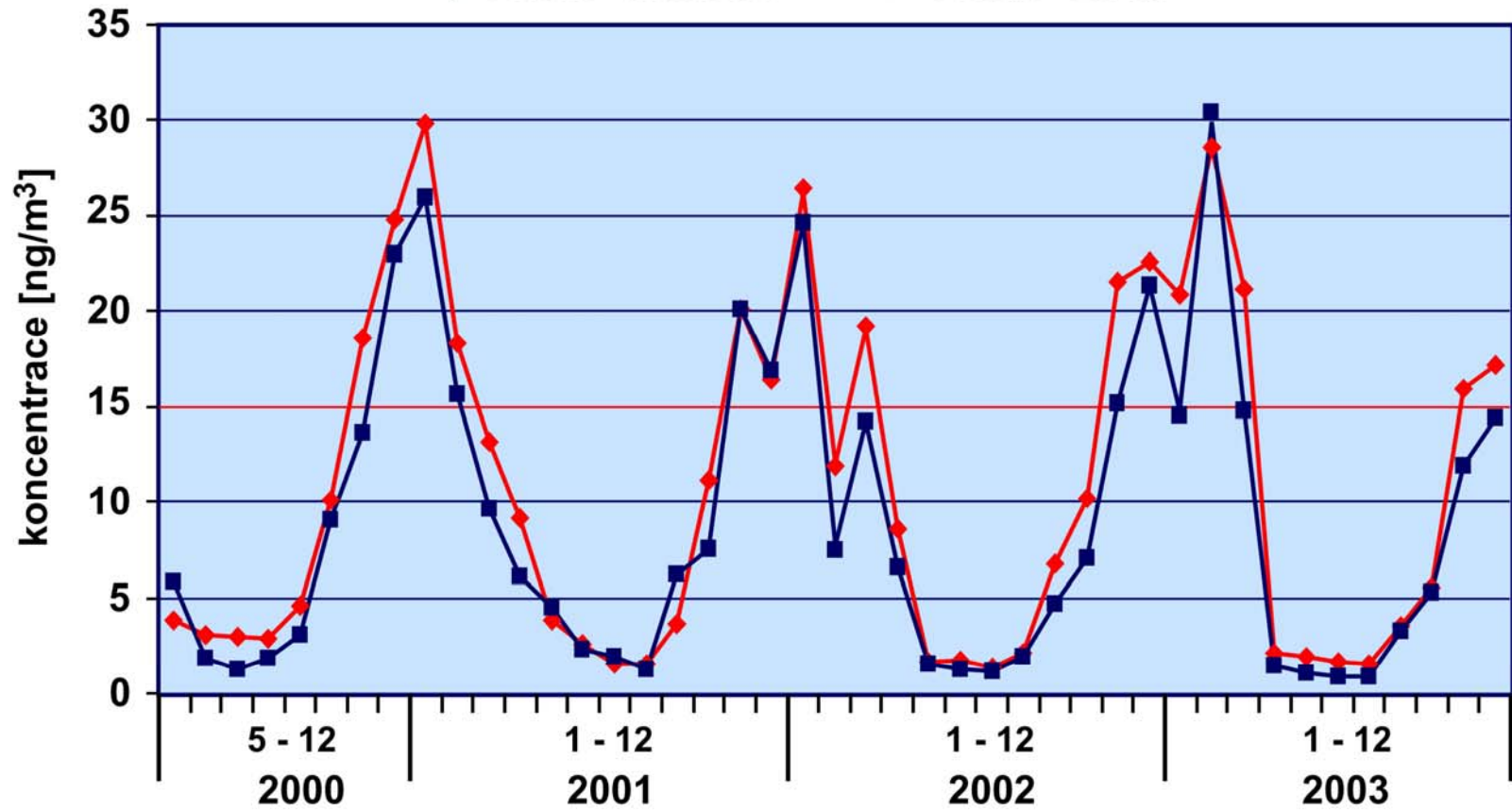
CARCINOGENIC PAHs & IUGR IN TEPLICE

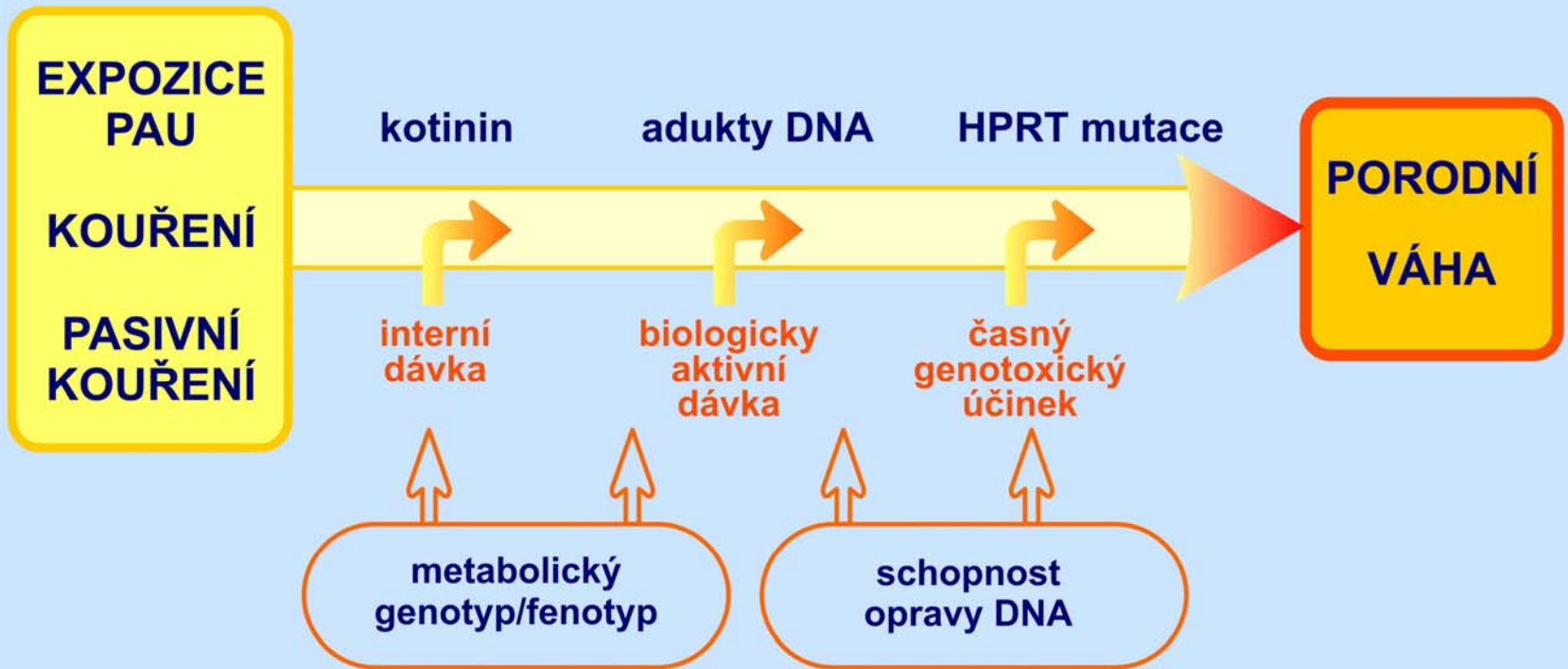
Koncentrace karcinogenních PAU v Praze

—◆— Praha - Smíchov

—■— Praha - Libuš

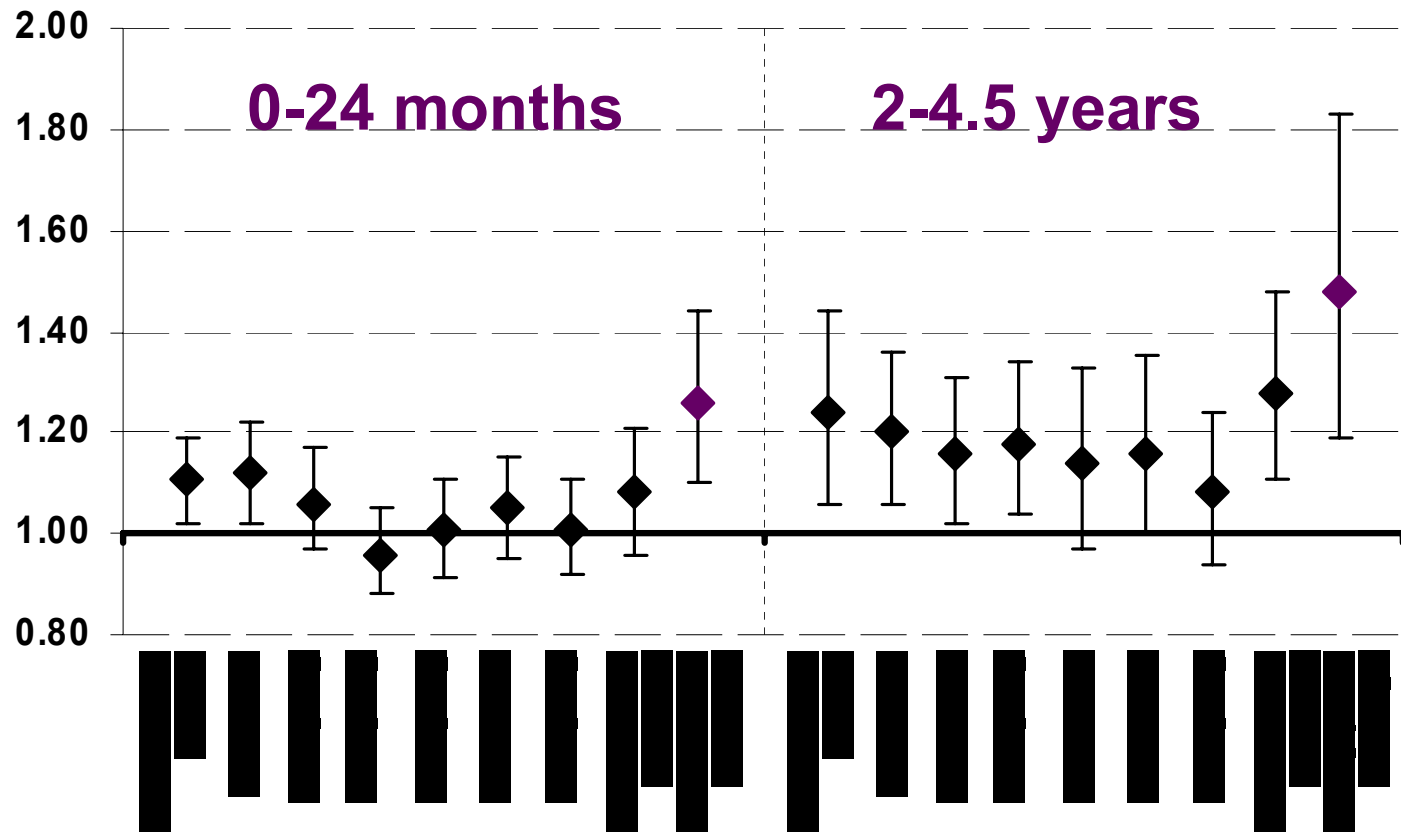

VÝSLEDKY TĚHOTENSTVÍ

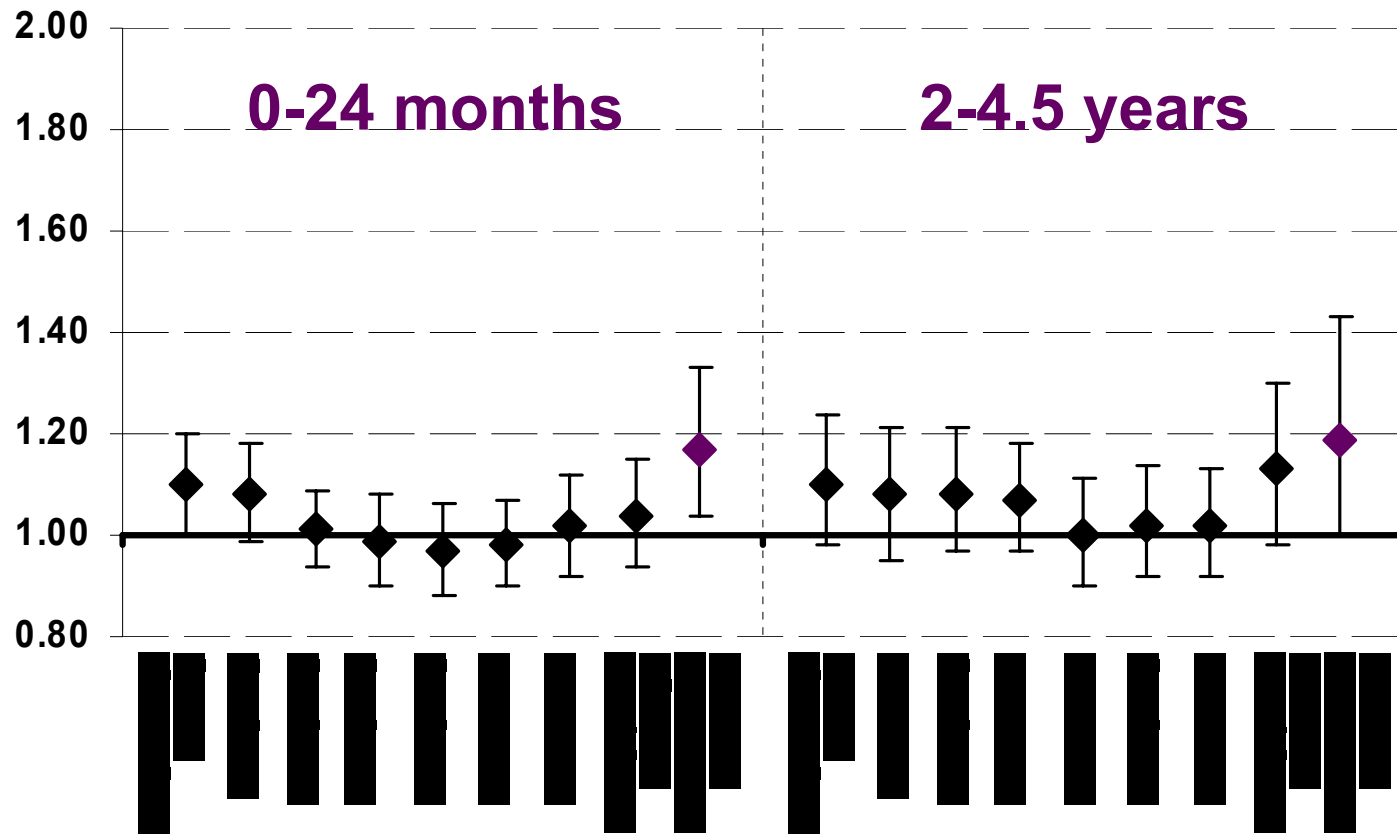

VLIV OVZDUŠÍ NA RESPIRAČNÍ ONEMOCNĚNÍ U DĚTÍ

Bronchitidy RR, 95% CI's, akutní expozice PAU, multivariátní analýza

Bronchitidy RR, 95% CI's, akutní expozice PM2.5, multivariátní analýza

VLIV OVZDUŠÍ NA KVALITU SPERMÍÍ

FRAGMENTACE DNA SCSA

(průměrné koncentrace 90 dní)

OVZDUŠÍ:

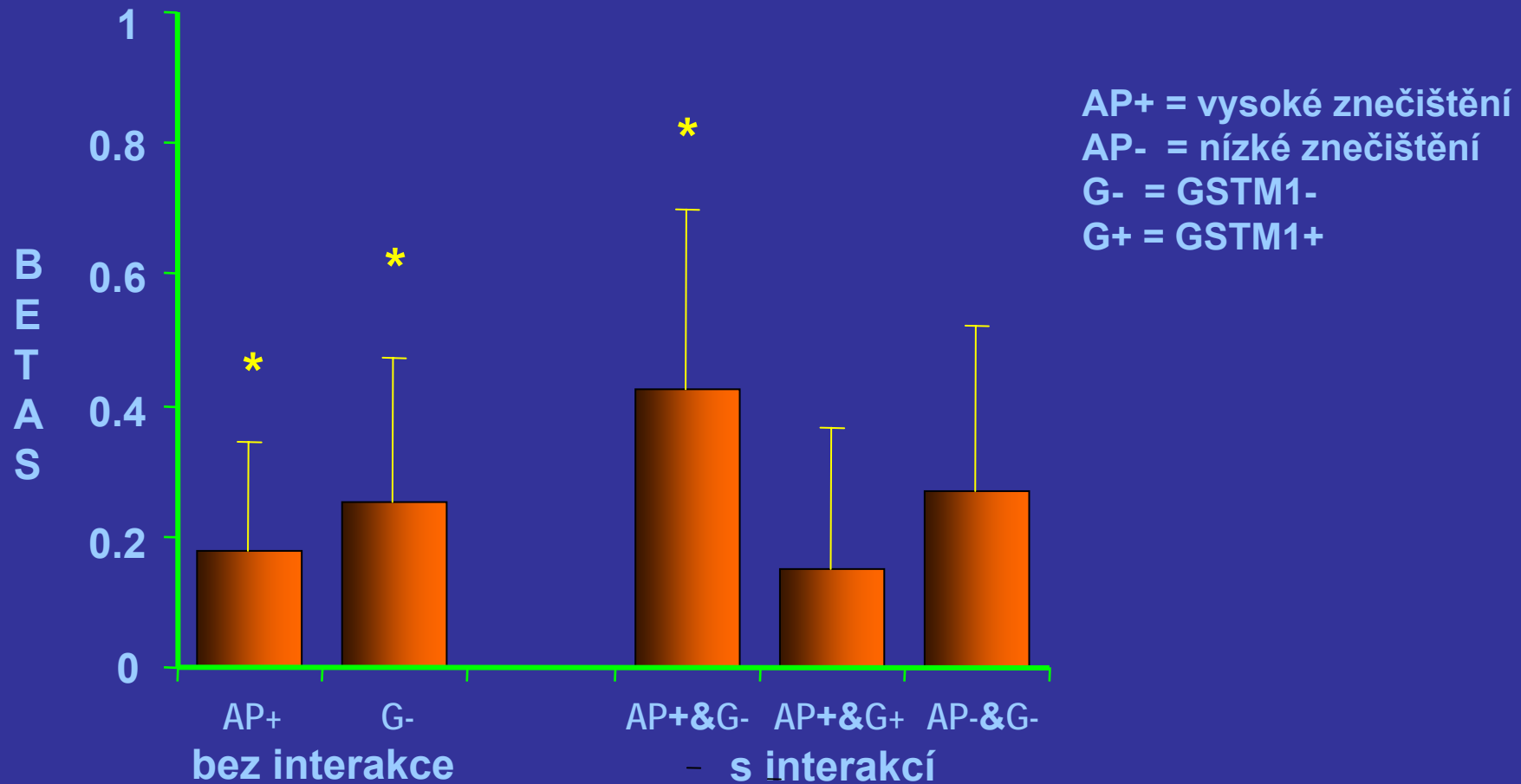
$\text{SO}_2 > 75 \mu\text{g}/\text{m}^3$

$\text{NO}_x > 80 \mu\text{g}/\text{m}^3$

$\text{PM}_{10} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$

$\text{PAU} > 40 \text{ ng}/\text{m}^3$

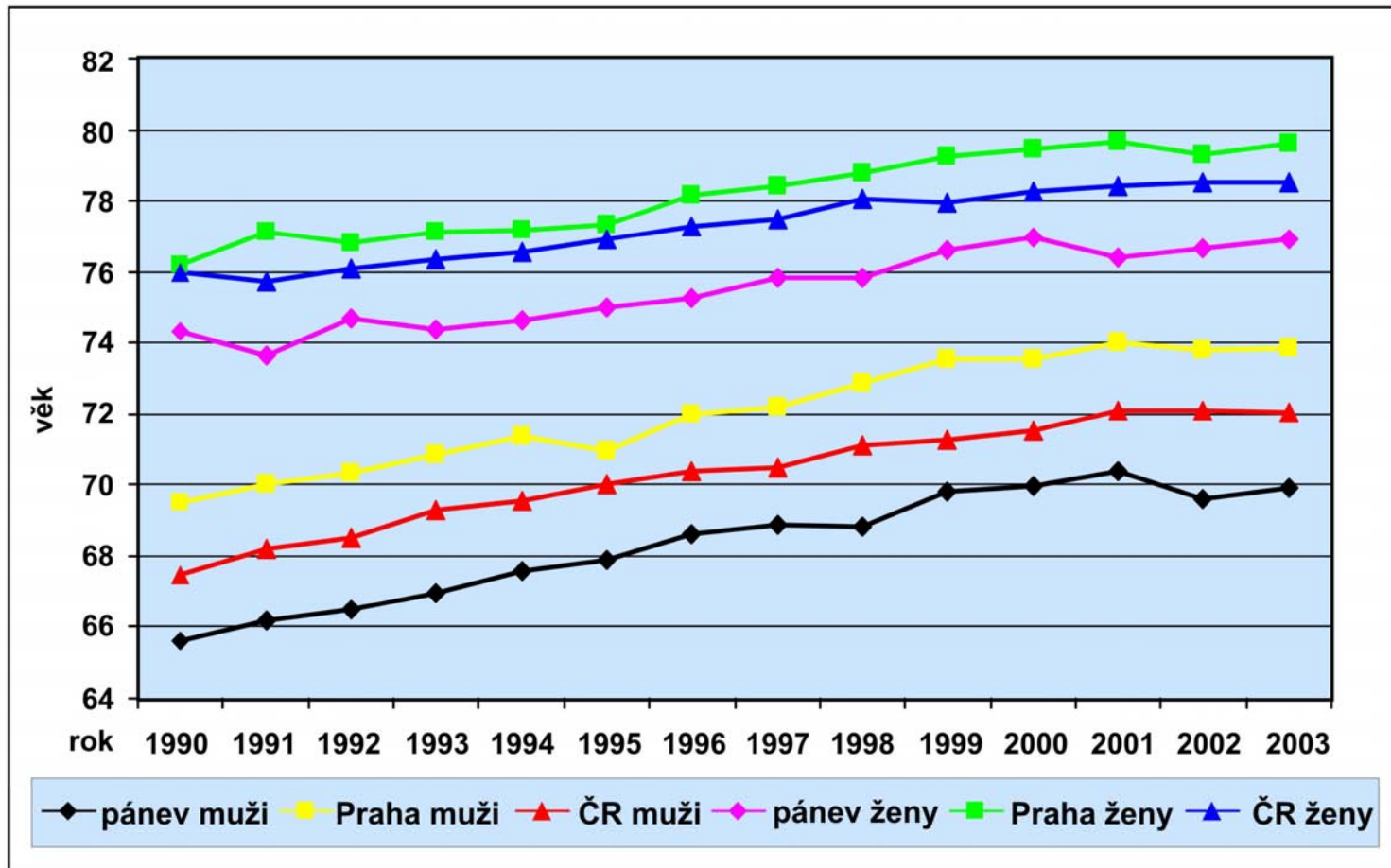
VÝSLEDKY: interakce SCSA DFI - GSTM1

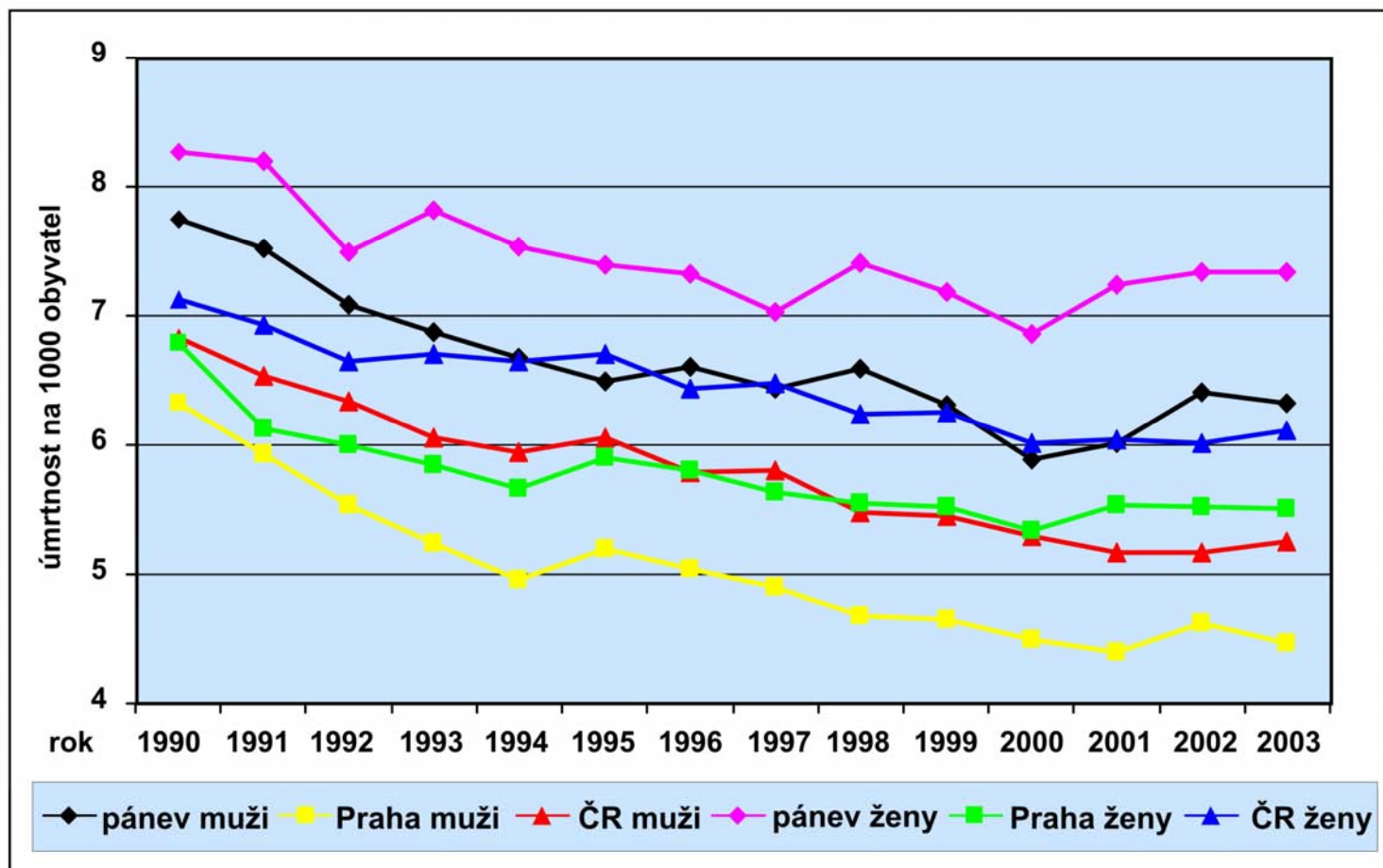
* = významnost, $p < 0.05$

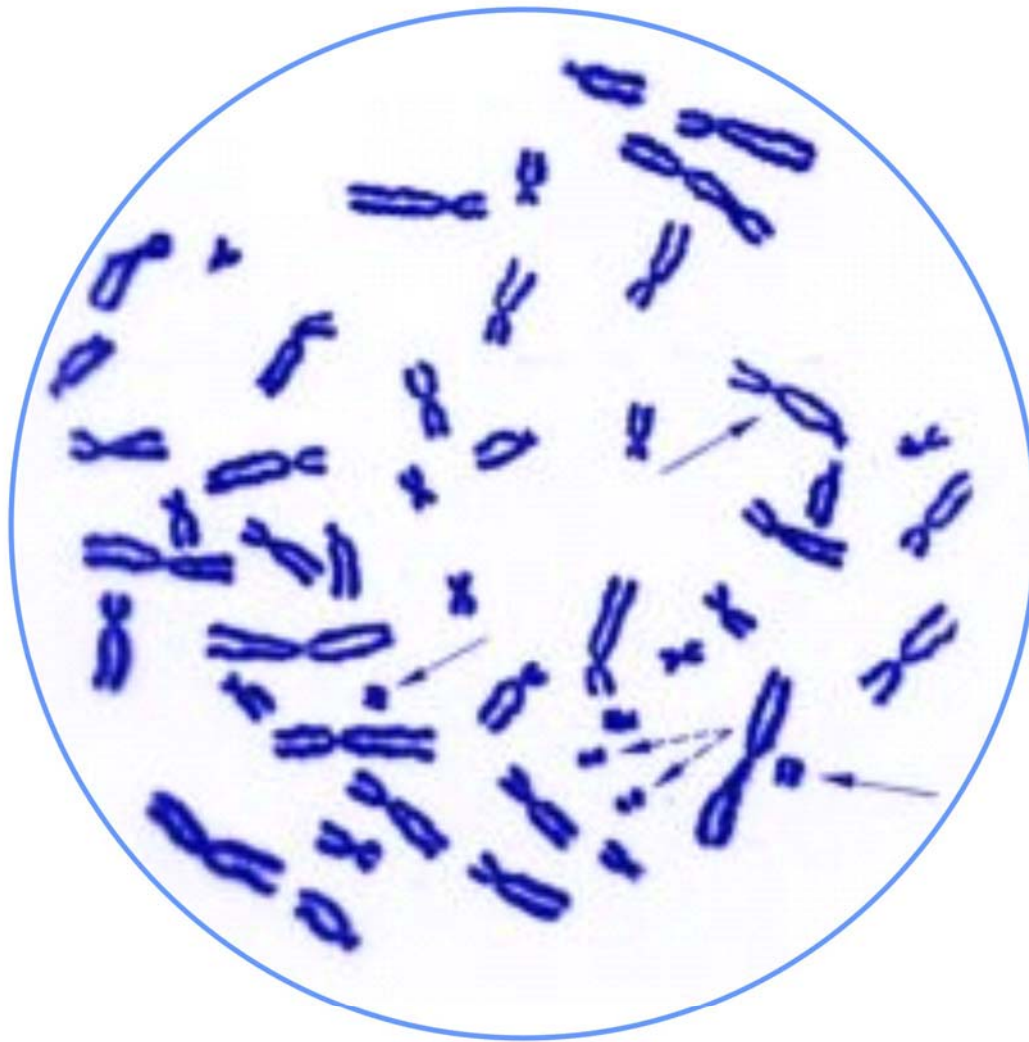
**VÝVOJ ÚMRTNOSTI A GENOTOXICITY
PROSTŘEDÍ V ČR**

Střední délka života při narození

Standardizovaná úmrtnost na srdečně-cévní onemocnění

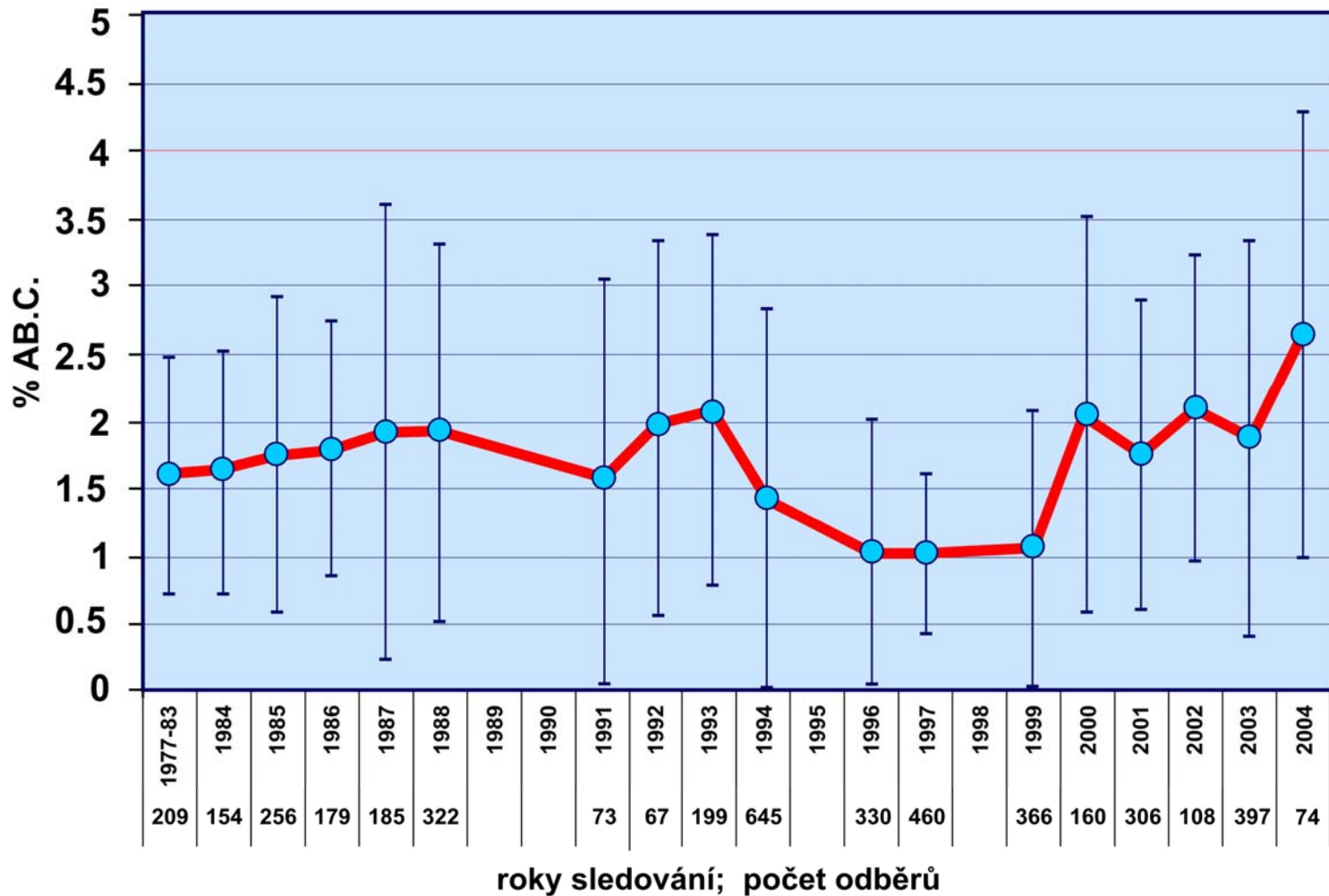

CYTOGENETICKÁ ANALÝZA
konvenční metoda
(zlomy chromozomů
a dicentrický chromozom, Rössner 2005)

Spontánní frekvence chromozomových aberací (AB.C.%)

věk 20-59 let; období 1977-2004; N = 4 490 (Rössner 2005)

POŠKOZENÍ GENOMU

POČÁTEK NEMOCI

NUTNOST PREVENCE !

VLIV PAU NA POPULACI

↓
**VÝSLEDKY
TĚHOTENSTVÍ
(IUGR, LBW)
PŮSOBÍ JAKO ED**

↓
**FERTILITA
MUŽŮ**

↓
**NEMOCNOST
DĚTÍ,
ATEROSKLEROSA,
CA**

↓
**KARCINOGENNÍ PAU
Z OVZDUŠÍ
JSOU VÝZNAMNÝM RIZIKEM**

NÁVRH OPATŘENÍ

NÁVRH OPATŘENÍ

- 1) UZNAT ENVIRONMENTÁLNÍ EXPOZICI kPAU ZA VÝZNAMNÉ RIZIKO PRO POPULACI
- 2) KONTROLA ENVIRONMETÁLNÍ EXPOZICE kPAU
- 3) STANOVENÍ RIZIKOVÝCH OBLASTÍ (PRAHA, PÁNEVNÍ OBLASTI SČK, SEVERNÍ MORAVA, ...)
- 4) NÁVRH ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY PRO RIZIKOVÉ OBLASTI S CÍLEM SNÍŽENÍ EXPOZICE kPAU

PODĚKOVÁNÍ

B. Binková

J. Topinka

O. Beskid

I. Chvátalová

P. Rössner, Jr.

A. Milcová

Z. Stávková

O. Štveráková

P. Rössner

H. Bavorová

D. Očadlíková

I. Beneš

J. Skorkovský

J. Nožička

J. Krejsová

L. Holý

D. Václavíková

A. Housová

PODĚKOVÁNÍ

Podpořeno granty MŽP ČR

VaV/740/5/03 a VaV –IC/6/5/04